Ára 30 fillér.

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség:
SZEGED, KÁRÁSZ-UTCA 9. SZÁM.
A szerkesztőség telefonja: 305.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
egész évre 96.— K. negyedévre 24.— K.
félévre . . 48.— K. egy hónapra 8.— K.
Egyes szám ára 30 fillér.

Kiadóhivatal:
SZEGED, KÁRÁSZ-UTCA 9. SZÁM.
A kiadóhivatal telefonja: 305.

Szeged, 1919. VIII. évfolyam, 122. szám. Szombat, május 31.

Progressziv kulcsot a légszesz és villamosáram árainál

A gázgyár vezetősége által követelt uj egységárak körül felmerült vitához legyen szabad az alábbi szerény véleménnyel hozzájárulni.

A gáz- és villamosáram szolgáltatása nem kezelhető azok szerint a rideg üzleti elvek szerint, amelyek a kereskedelem terén általában otthonosak s amelyeket röviden akkép szoktak kifejezni az árutulajdonosok, hogy: ha drága a fogyasztónak az áru, — ne vegye meg. A gázgyár ugyanis a várossal kötött szerződéssel sok évtizedre biztositotta magának azt a jogot, hogy monopolizálja a gáz- és villanyszolgáltatást a város területén s ezáltal a versenytársak kizárásával elérhette a megfelelő kereskedői hasznot a boldog békének olyan éveiben, amelyekben az anyagár- és a munkabérviszonyok olyanok voltak, amilyeneket a szerződéskötés alkalmával számitásba vett. E joggal szemben viszont a gázgyárt terheli az a kötelezettség, hogy villamosáramot és gázt nemcsak akkor szolgáltasson, amikor ez által elérheti az üzleti hasznot, amit a szerződéskötés alkalmával előirányzott, hanem akkor is, amikor a konjunkturák a másik szerződő fél hibáján kivül akként alakulnak, hogy a vállalat jövedelmezősége csökken, vagy éppen stagnál. Kétszeresen áll fenn ez a kötelezettsége a vállalatnak most, amikor egy vesztett háboru és az ezt követő drágaság folytán egyes néposztályok teljesen képtelenek az áralakulásokkal megküzdeni. Nem akarhatja természetesen senki e kötelezettségnek olyan módu teljesitését, hogy azáltal a vállalat vagyoni romlása következzék be s éppen azért, hogy a most érintett kettős cél elérhető legyen, hogy tudniillik egyrészt a lakosságnak az anyagi csőd előtt álló része a magas egységárak miatt ne legyen elzárva a gáz- és villany használatától, sőt a tüzelő- és világitó-anyagok széditő árai közt segitségre találjon, másrészt meg a gázgyár se álljon megfejthetetlen probléma előtt a mindenki által ismert konjunkturális nehézségek mellett, — nézetem szerint az áramok egységárait nem egységesen, hanem *progresszív kulcs* szerint kellene megállapitani. Tapasztalatból tudjuk, hogy egy, a középosztályhoz tartozó, 4—5 tagu család havonkinti átlagos 70 köbméter gázfogyasztásával fedezheti tüzelési szükségletét a főzéshez és a fütéshez. De ezen alul még egy osztály volna felállitandó, amely például 40 köbméteres havi fogyasztással a legalkalmasabb kulcs szerint fizetné az áramot. Ez a progresszivitás körülbelül megfelel a vagyoni viszonyoknak, mert akinek nagyobb vagyona van, az többet süt-főz, világit, több áramot fogyaszt, de ugyanahhoz mérten nagyobb egységárat is fizethet. Igy például a 40 köbméter havi fogyasztás egységára lehetne 50 fillér, a 70 köbméteré 1 korona, a 120 köbméteresé már 3, a 150 köbméteresé 4 korona és igy tovább. Felesleges hangsulyozni, hogy a számadatok csak példaszerüek s azok beosztása a mult évi fogyasztások alapján pusztán számitás kérdése. Ezzel a progresszív kulccsal elérhető volna nemcsak az, hogy a hatóság megtenné az első lépést amaz irány felé, amerre a kor szelleme előbb-utóbb minden téren rávezet bennünket, hanem az is, hogy a konjunkturális nehézségek által előidézett áremelkedést azok viselik, akiknek nagy vagyona még teherbiró, s akik ugyis javarészt a nagyiparos, kereskedő és pénzügyi világból, tehát abból az osztályból kerülnek ki, amely osztály, a mint a háboruban, ugy a háborut követő áru- és pénzhiány közepette is megtalálja a maga számadását.

Természetes, hogy a progresszív kulcs nem vonatkozhatik a közfogyasztásra és az ipari fogyasztókra, amelyekre nézve egy egységes tarifa volna megállapitandó, de ugy, hogy a városi pénztárból fizetendő fogyasztás semmiféle előnyben se részesüljön az ipari fogyasztással szemben; mert a város nem köthet ki magának olyan előnyöket, amelyekből a lakosságra terhek hárulnak s ha a város közvilágitási kötelezettségét nem képes az eddigi költségvetése keretében teljesiteni, ugy folyamodjon a pótadó fölemeléséhez, mint egyetlen igazságos és törvényes módhoz. Ugyanez áll a város javára kikötött 5 százalékos részesedésre is, amelyet ha már annak idején kikötöttek ahelyett, hogy az egységárakat szoritották volna megfelelően lejebb, — a mostani nehéz időben a lakosság terhére nem szabadna számitásba venni a progresszív kulcs megállapitásánál.

M. J.

Tanácskozás a városkormányzónál a szénellátásról.

(Saját tudósitónktól.) A város szénellátásában, mint ismeretes, az utóbbi időben javult a helyzet, mert *Betrix* ezredes, városkormányzó a legszükségesebb szénmennyiséget biztositotta a város részére. A közüzemek, ipari üzemek és a magánosok is — ha arányosan és igazságosan történik az elosztás — egyelőre el vannak látva szénnel. Azonban takarékoskodni kell, hogy egyformán és minél hosszabb ideig jusson a kiutalt szénmennyiségből minden érdekeltnek. A városkormányzó nagy gondot fordit arra, hogy a város szénellátásában fennakadás ne álljon be és ezért pénteken délelőtt 9 órára tanácskozásra hivta a francia parancsnokságra a köz- és ipari üzemek megbizottait.

A városkormányzó közölte a megjelentekkel, hogy a legnagyobb jóindulattal kiséri figyelemmel a város dolgait és azt akarja, hogy a lakosság, különösen a munkásság megélhetése biztositva legyen. Ezért igen fontos a szénellátás kérdése. Miután azonban a készletek csupán a nélkülözhetetlen méretekben elegendők, gazdaságosan, arányosan és igazságosan kell beosztani. Senkise kapjon többet, mint amennyi okvetlenül szükséges, de viszont minden fontos üzemet egyforma elbánásban kell részesiteni. Az önkényes eljárás ezért nem engedhető meg. Az ezredes az igazságos széneloszlás érdekében pontos kimutatást kért arról, hogy a meglevő szénkészletek meddig elegendők üzemenkint. Nehogy előforduljon, hogy az egyik üzem aránytalanul hosszabb ideig van ellátva, mások pedig szükölködnek.

Betrix ezredes ezután fölhivta a polgármestert arra, hogy a franciák részére szolgáltassa be a kivánt benzinmennyiséget, különben kénytelen lesz a saját hatáskörében eljárni. A polgármester megigérte, hogy intézkedni fog és pénteken délután, mint értesülünk, már nagyobb mennyiségü benzint át is juttatott a franciáknak.

Szóba került a francia parancsnokságon a faellátás kérdése is. A Boszorkány-szigeten, a régi szeszgyár-telepen a katonaság birtokában nagyobb mennyiségü fa van. A városkormányzó utasitotta a polgármestert, hogy a katonai raktárakban lévő fakészletet a város lakossága részére rekvirálja. Kijelentette még Betrix ezredes, hogy közbe fog járni annak az érdekében, hogy a természetbeni előlegek beszolgáltatásánál elnézőek legyenek a várossal szemben.

A polgármester ezután felemlitette, hogy a város lisztellátása dolgában szomoru a helyzet. Alig tiz napra elegendő lisztkészletünk van — mondta a polgármester. Kérte a városkormányzót, sürgesse meg a megrendelt készletek leszállitását. A városkormányzó azt válaszolta, hogy mindent megtesz, ami módjában van.

Az orosz kormány ultimátuma Romániához.

Párisból jelentik: A *Reuter*-ügynökség jelenti, hogy az orosz bolsevista kormány ultimátumot küldött Romániának. A két állam egymással hadiállapotban van.

A német delegátusok válasza a békeszerződésre.

Temesvár, május 30. A német békedelegáció halasztást kért a békeszerződésre adandó válaszjegyzék megszövegezésére. *Pichon* külügyminiszter e hó 29-ig adott halasztást.

Wilson még Európában marad.

Temesvár, május 30. A délszláv sajtóiroda közlése szerint Wilson nem hagyja el Európát addig, mig a békeszerződést véglegesen alá nem irják.